

Doris Brodersen och brand ombord.

Doris Brodersen omriggad till barkskepp 1892 (State Library S Australia)

På resa Liverpool till Guayaquil sommaren 1899 råkade barkskeppet Doris Brodersen ut för ett svårt haveri utanför Cape Horn och måste söka nödhamn i Port Stanley på Falklandsöarna.

Utdrag av det brev kapten Hans Lauridsen Hansen skrev till den korresponderande redaren:

Seglade från Liverpool de 7 juli 1899 till Guayaquil med last av styckegods, kol och krut. Resan ner till Cape Horn gick trots motvind någorlunda bra, i allt 70 dagar. Vid Cape Horn blåste det ihållande västlig storm i 30 dagar med hög sjö, så vi kunde inte avancera. Den 15 oktober klockan 0100 på natten fick vi en svår brottsjö över förskeppet, som svepte bort brädgång och reling från för till aktar fockvantet och slog sönder för- och kabelrumsluckorna så att vatten strömmade ner i lasten. Fockmastens röstjärn bräcktes så att masten endast stöttades av toppbardunen.

Enligt besticket befann vi oss på 56 gr S och 76 gr V och då vi inte ansåg att vädret skulle förändras eller vinden bedarra, beslöt vi efter skeppsråd att söka nödhamn.

Vi hade helst velat gå till Montevideo, men då fockriggen var skadad och då vattnet i färskvattentankarna blivit bräckt och manskapet börjat insjukna var jag tvungen att gå mot Port Stanley (Falklandsöarna), dit vi ankom den 30 oktober 1899.

Efter besiktning av skadorna blev skeppet förhalat till innerhamnen och krutlasten lossades den 23 november. Samma natt blev jag, styrman och kocken utburna i medvetslöst tillstånd. Kollasten hade börjat brinna och gasbildningen gjorde att luften ombord förgiftades. Jag kom snabbt till medvetande, medan det tog längre tid för styrmännen och stewart. Kaptenen på ett norskt fartyg i närheten kom till hjälp.

På morgonen öppnades luckorna och stark rök och gas vällde upp. En besiktningsman beordrade vattenbegjutning för att om möjligt släcka elden. Vi fick två pumpar från land och pumpade i 24 timmar med hela manskapet och 15 man från land. Elden släcktes, men i lastrummet stod det 8 fot vatten, som skall stå kvar så länge gaslukten, som ännu omöjliggör användning av hytterna, finns kvar.

Det ligger 2 skepp här med samma skador som Doris Brodersen, dock utan eld i lasten, dessutom 8 med större eller mindre haverier, så det kommer att ta månader att få skeppet reparerat och det kommer att kosta stora pengar. Det bästa vore att lossa lasten här och gå till en annan hamn för reparation. En del segel är i trasor och risken finns ju att elden blossar upp igen, då vi kommit ut.

Det var en lycka att krutlasten lossats, annars hade Doris Brodersen sprängts i luften och förmodligen hade hela manskapet förolyckats. Den 17 februari 1900 lämnade skeppet Port Stanley och ankom Guayaquil i Ecuador den 14 april 1900.

Kommentar. **Farligt gods.** En orsak till brand i lasten är ibland **självantändning**. Vissa former av kol kan börja brinna av sig själv när förutsättningarna för det är optimala. När kol utsätts för syre kan en kemisk reaktion få kolet att öka i temperatur, och i vissa fall börja brinna.